

ผลงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของครู (Best Practice)

โรงเรียนคลองฉนวนวิทยา ตำบลคลองฉนวน อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร

ชื่อผลงาน การสอนให้นักเรียนเข้าใจเรื่องดอกเบี้ยและมูลค่าของเงินเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้พวกเขา
วางแผนการใช้จ่ายได้อย่างชาญฉลาดและเพียงพอต่อความต้องการของครอบครัว

ข้อมูลทั่วไปของผู้พัฒนาผลงาน Best Practice

ชื่อนามสกุลปรศนา ไชยบุรี ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๘๖๖๑๓๓๕๗

E-mail : Pawaret.prissana@gmail.com

๑. ความสำคัญและความเป็นมา

นักเรียนโรงเรียนคลองฉนวนวิทยาเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์แห่งอนาคตของชุมชน การศึกษาจึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เมล็ดพันธุ์เหล่านี้เติบโตอย่างแข็งแกร่ง การสอนให้พวกเขาเข้าใจเรื่องดอกเบี้ย และ มูลค่าของเงินตามกาลเวลา ไม่ใช่แค่การเรียนรู้เชิงทฤษฎี แต่เป็นการมอบเครื่องมือที่ทรงพลังเพื่อนำไปสู่การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ซึ่งเน้นความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

การปลูกฝังความรู้ทางการเงินนี้เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจคุณค่าของการออม นักเรียนจะได้เรียนรู้ว่าการเก็บเงินอย่างสม่ำเสมอ แม้จะเป็นเงินจำนวนไม่มากนัก แต่ด้วยพลังของดอกเบี้ยทบต้นจะสามารถงอกเงยและสร้างความมั่นคงในอนาคตได้ นี่คือการรากฐานของความ "พอประมาณ" ที่สอนให้พวกเขารู้จักใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผล ไม่ฟุ่มเฟือย และเห็นคุณค่าของเงินทุกบาททุกสตางค์ที่ได้มา

นอกจากนี้ การเข้าใจเรื่องมูลค่าของเงินยังช่วยให้นักเรียนมี "ภูมิคุ้มกัน" ทางการเงินที่ดีขึ้น พวกเขาจะสามารถวิเคราะห์ได้อย่างมี "เหตุผล" ก่อนตัดสินใจใช้จ่ายใดๆ เช่น การคำนวณว่าการซื้อของที่จำเป็นในวันนี้ อาจหมายถึงการสูญเสียโอกาสในการนำเงินไปต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ หรือใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นสำหรับอนาคต การคิดวิเคราะห์เช่นนี้จะช่วยป้องกันปัญหาหนี้สินในระยะยาว และสร้างนิสัยการใช้เงินอย่างรอบคอบ

ท้ายที่สุดแล้ว ความรู้เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการการเงินของครอบครัวได้จริง พวกเขาสามารถนำความรู้ไปร่วมวางแผนรายรับ-รายจ่าย แบ่งปันความเข้าใจเรื่องการออม และสร้างวินัยทางการเงินร่วมกันกับคนในบ้าน เพื่อให้ครอบครัวสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงและมีความสุขบนเส้นทางของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างยั่งยืน การศึกษาเรื่องดอกเบี้ยและมูลค่าของเงินจึงเป็นมากกว่าวิชาการในห้องเรียน แต่เป็นการสร้างรากฐานที่มั่นคงให้กับชีวิต ครอบครัว และชุมชนของนักเรียนโรงเรียนคลองฉนวนวิทยาอย่างแท้จริง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน: มุ่งเน้นการสอนให้นักเรียนเข้าใจหลักการพื้นฐานของดอกเบี้ย และ มูลค่าของเงินตามกาลเวลา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการวางแผนทางการเงินในชีวิตจริง

๒. เพื่อสร้างทักษะการวางแผนการใช้จ่าย: ฝึกฝนให้นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องดอกเบี้ยไปใช้ในการวางแผนการออมเงินและใช้จ่ายเงินของตนเองและครอบครัวได้อย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพ

๓. เพื่อปลูกฝังวินัยทางการเงินและค่านิยมพอเพียง: สร้างทัศนคติที่ดีในการบริหารจัดการเงิน รู้จักการออมเพื่ออนาคต และรู้จักเลือกใช้จ่ายอย่างรอบคอบ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้อย่างยั่งยืน

๔. เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้นำด้านการเงินในครอบครัว: สนับสนุนให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดและช่วยวางแผนการเงินในครอบครัวได้จริง ซึ่งจะช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับครัวเรือนในระยะยาว

3. เป้าหมาย

1. เชิงปริมาณ

๑.๑ นักเรียนโรงเรียนคลองฉนวนวิทยาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๐๐% เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องดอกเบี้ยและมูลค่าของเงิน

๑.๒ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีคะแนนทดสอบความรู้พื้นฐานด้านการเงินเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๘๐ หลังสิ้นสุดกิจกรรม

๑.๓ นักเรียนสามารถจัดทำแผนการออมเงินในระยะสั้นได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างน้อยร้อยละ ๗๐ ภายในระยะเวลา ๑ เดือนหลังสิ้นสุดกิจกรรม

๑.๔ นักเรียนร้อยละ ๕๐ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการวางแผนรายรับ-รายจ่ายของครอบครัวได้จริง โดยแสดงให้เห็นผ่านแบบสำรวจหรือการนำเสนอผลงานที่จัดทำขึ้น

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ นักเรียนเกิดความตระหนักและเห็นคุณค่าของการออม การวางแผนการใช้จ่ายอย่างรอบคอบ และการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

๒.๒ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นวินัยทางการเงินที่ดี ทั้งในระดับบุคคลและระดับครอบครัว

๒.๓ นักเรียนสามารถเป็นผู้นำด้านการเงินในครัวเรือน โดยชักชวนให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้จ่ายและสร้างความมั่นคงทางการเงินร่วมกัน

๒.๔ โรงเรียนสามารถสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพด้านการเงิน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนในระยะยาว

๔. กระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

๑. การวางแผนคิดและออกแบบกิจกรรม

ขั้นตอนนี้เป็นการวางแผนการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยมีแนวคิดหลักคือ "การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ" (Learning by Doing) กิจกรรมจะถูกออกแบบให้เป็นรูปแบบเกมและสถานการณ์จำลองที่ท้าทายความคิด เพื่อให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเองภายใต้เงื่อนไขที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงที่สุด โดยจะสอดแทรกหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกขั้นตอนของกิจกรรม

๒. การเตรียมทรัพยากร

เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

บุคลากร: จัดเตรียมครูผู้สอนที่เข้าใจในเนื้อหาทางการเงินและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงวิทยากรจากภายนอกหากจำเป็น เพื่อให้ข้อมูลที่แม่นยำและมุมมองที่หลากหลาย

สื่อการเรียนรู้: จัดทำสื่อที่น่าสนใจ เช่น บอร์ดเกมจำลองชีวิต เกมคอมพิวเตอร์แบบอินเทอร์แอคทีฟ เอกสารประกอบการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย และวิดีโอสั้น ๆ ที่สร้างแรงบันดาลใจ

งบประมาณและอุปกรณ์: จัดสรรงบประมาณที่จำเป็นสำหรับจัดกิจกรรม เช่น ค่าวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจำลองสถานการณ์ รางวัลสำหรับผู้ชนะ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สถานที่: เตรียมห้องเรียนหรือห้องกิจกรรมที่มีความพร้อมเหมาะสมต่อการเรียนรู้แบบกลุ่ม และการนำเสนอผลงานของนักเรียน

๓. กระบวนการจัดกิจกรรม (ใช้สถานการณ์จำลองและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง)

กิจกรรมจะถูกแบ่งออกเป็น ๓ ขั้นตอนหลัก เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ

ขั้นที่ ๑: การเรียนรู้และวิเคราะห์สถานการณ์ (พอประมาณ)

กิจกรรม: นักเรียนแบ่งกลุ่มและได้รับ "สถานการณ์จำลองครอบครัว" ที่แตกต่างกัน เช่น ครอบครัวเกษตรกรที่มีรายได้ไม่แน่นอน ครอบครัวพ่อค้าแม่ค้า หรือครอบครัวพนักงานโรงงาน

หลักเศรษฐกิจพอเพียง: นักเรียนจะได้ฝึกคิด "อย่างพอประมาณ" โดยการวิเคราะห์รายรับ-รายจ่ายของครอบครัวจำลอง กำหนดงบประมาณที่เหมาะสม และจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ ๒: การตัดสินใจและการวางแผน (มีเหตุผล)

กิจกรรม: แต่ละกลุ่มจะต้องตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายและการออม เช่น การเลือกซื้อของที่จำเป็นเทียบกับการซื้อของฟุ่มเฟือย การเลือกที่จะกู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนเล็ก ๆ หรือการนำเงินไปออมเพื่อสร้างผลตอบแทนจากดอกเบี้ย

หลักเศรษฐกิจพอเพียง: ในขั้นนี้ นักเรียนจะได้ฝึกใช้ "เหตุผล" เพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยจะต้องอธิบายได้ว่าทำไมจึงเลือกที่จะทำสิ่งนั้น และคาดการณ์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

ขั้นที่ ๓: การเผชิญผลลัพธ์และสรุปบทเรียน (มีภูมิคุ้มกัน)

กิจกรรม: นักเรียนจะได้เห็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการตัดสินใจของกลุ่ม เช่น การออมทำให้เงินเพิ่มขึ้น การกู้ยืมทำให้มีภาระหนี้สิน หรือการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยทำให้เงินหมดลงอย่างรวดเร็ว

หลักเศรษฐกิจพอเพียง: หลังจากเห็นผลลัพธ์แล้ว นักเรียนจะได้เรียนรู้การสร้าง "ภูมิคุ้มกัน" ในการใช้ชีวิต โดยการร่วมกันสรุปบทเรียนว่าควรทำอย่างไรเพื่อป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน และเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การมีเงินสำรองฉุกเฉิน หรือการลงทุนเพื่อสร้างรายได้เสริม

๕. ผลการดำเนินการ

ผลที่เกิดขึ้นโดยตรงกับนักเรียน:

ความรู้ความเข้าใจ: นักเรียนส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับความหมายของ ดอกเบี้ย และมูลค่าของเงิน รวมถึงผลกระทบต่อการออมและการใช้จ่ายในระยะสั้นและระยะยาว

ทักษะการวางแผน: นักเรียนสามารถจัดทำ แผนการใช้จ่ายและแผนการออมเงิน ของตนเองได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทัศนคติ: นักเรียนจะเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อการเงิน โดยเห็นว่าการออมไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ แต่เป็นเรื่องสนุกและเป็นไปได้จริง นอกจากนี้ยังเห็นคุณค่าของการใช้ชีวิตอย่างพอประมาณ

ผลที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและชุมชน:

การมีส่วนร่วมในครอบครัว: นักเรียนจะกลายเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยวางแผนการเงินของครอบครัว และเป็นสื่อกลางในการนำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปเผยแพร่ให้กับคนในบ้าน

ความเข้มแข็งของชุมชน: การสร้างนักเรียนที่มีวินัยทางการเงินจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจมากขึ้นในระยะยาว และช่วยลดปัญหาหนี้สินในครัวเรือนได้

ผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา:

หลักสูตรบูรณาการ: โรงเรียนมีหลักสูตรการเรียนรู้ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับทักษะชีวิตที่จำเป็นในปัจจุบัน ซึ่งสามารถนำไปขยายผลหรือเป็นแบบอย่างให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ได้

ความภาคภูมิใจ: ครูผู้สอนและบุคลากรมีความภาคภูมิใจในผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม และเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

๖. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ด้านนักเรียน: นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการเงิน สามารถนำความรู้เรื่องดอกเบี้ยและมูลค่าของเงินไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการใช้จ่ายและการออมได้อย่างชาญฉลาด มีวินัยทางการเงินที่ดีขึ้น และเติบโตเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในสังคม

ด้านครอบครัว: ครอบครัวของนักเรียนจะได้รับประโยชน์ทางอ้อมจากการที่นักเรียนเป็นสื่อกลางในการนำความรู้ไปเผยแพร่ ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีทัศนคติที่ดีต่อการออม การใช้จ่ายอย่างรอบคอบ และสามารถวางแผนเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวร่วมกันได้

ด้านโรงเรียนและชุมชน: โรงเรียนสามารถสร้างหลักสูตรการเรียนรู้ที่บูรณาการและตอบโจทย์ทักษะชีวิตที่จำเป็นในปัจจุบัน ซึ่งเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ ยังเป็นการสร้างพลเมืองที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชนโดยรวมมีความมั่นคงและยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านสังคม: เป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการออม ซึ่งจะช่วยลดปัญหาหนี้สินในครัวเรือน และเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงต่อไปในอนาคต

๗. ปัจจัยความสำเร็จ

๑. การสนับสนุนอย่างเต็มที่จากผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงความเข้าใจและความพร้อมของคณะครูในการเป็นผู้จัดกิจกรรมและให้ความรู้แก่นักเรียน ถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ

๒. การสร้างสรรค์กิจกรรมและสถานการณ์จำลองที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับบริบทชีวิตจริงของนักเรียน จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๓. การส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม จะช่วยสร้างความต่อเนื่องในการเรียนรู้ทางการเงินที่บ้าน และทำให้แนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงถูกนำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

๔. การเก็บข้อมูลและประเมินผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน จะช่วยให้สามารถนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างแท้จริง

๘. บทเรียนที่ได้เรียนรู้

๑. การสอนทักษะทางการเงินจะไม่ประสบความสำเร็จหากสอนแยกจากชีวิตจริง การเชื่อมโยงเนื้อหาเรื่องดอกเบี้ยและมูลค่าของเงินเข้ากับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสถานการณ์ในครอบครัวของนักเรียนโดยตรง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและนำไปใช้ได้จริงมากกว่า

๒. การเรียนรู้ผ่านการจำลองสถานการณ์จริงทำให้นักเรียนได้เผชิญกับปัญหาและตัดสินใจด้วยตนเอง ซึ่งช่วยสร้างความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการเงินได้อย่างลึกซึ้งและจดจำได้นานกว่าการเรียนรู้จากตำราเพียงอย่างเดียว

๓. การให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เพียงแต่ส่งผลดีต่อตัวเขาเอง แต่ยังเป็นช่องทางในการถ่ายทอดความรู้สู่ครอบครัวและชุมชน การส่งเสริมให้นักเรียนเป็น "ผู้นำด้านการเงิน" ในบ้าน จึงเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในระดับครัวเรือน

๔. ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร คณะครู และผู้ปกครอง การทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบจะช่วยให้สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน